

Oslo kommune
Rådhusplassen
0037 OSLO

Vår dato: 12.06.2026

Vår ref.: 202418665-4 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Vedtak om overtredelsesgebyr - ulovlig hogst av kantvegetasjon langs Verkenselva i Asker kommune

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) illegger Oslo kommune et overtredelsesgebyr på kroner 400 000 for ulovlig hogst av kantvegetasjon langs Verkenselva på gnr. 89 bnr.1 i Asker kommune.

1. Vedtak

NVE illegger Oslo kommune et overtredelsesgebyr for brudd på § 11 i vannressursloven.

- Overtredelsesgebyret er fastsatt til kroner 400 000.
- Faktura blir tilsendt.
- Ved forsinket betaling kan Innkrevingsmyndigheten kreve rente etter forsinkelsesrenteloven. Dette følger av lov om innkreving av statlige krav mv. § 15.

Vedtaket har hjemmel i vannressursloven § 60 a.

2. Sakens bakgrunn

Beskrivelse av saken

Oslo kommune som grunneier, har gjennomført hogst i en kantvegetasjonssone langs Verkenselva på eiendommen gnr.89 bnr.1 i Asker kommune i 2024. Hogsten er foretatt i strid med en tillatelse til å gjennomføre fysiske tiltak i Verkenselva, som ble gitt av Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus (heretter Statsforvalteren), med hjemmel i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Hogsten ble avdekket av Asker elveforum som var på befaringsområde i august 2024.

Statsforvalteren oversendte saken om ulovlig hogst langs Verkenselva til NVE i brev av 28.10.2025.¹ Vedlagt brevet, var en redegjørelse av 25.08.2024 fra Asker elveforum, som oppdaget inngrepene i kantsonen langs Verkenselva. Asker elveforum skriver at

¹ NVE referanse 202418665-1

kantvegetasjonen er fjernet eller skadet over en strekning på ca. 260 meter og ca. 20 meter bredde fra elvekant. Hogsten skal være foretatt i august 2024.

Statsforvalteren skriver i sin oversendelse til NVE, at kantvegetasjonen langs Verkenselva er fjernet i forbindelse med Oslo kommunes gjennomføring av fysisk tiltak i elva. Dette var tiltak som Statsforvalteren hadde gitt kommunen tillatelse til i vedtak av 06.12.2021. Tiltakene innebar bl.a. åpning av elveløpet og fjerningen av sediment. Tillatelsen ble gitt med hjemmel i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag.

Kommunen ønsket å gjennomføre skjøtsel i kantsonen ved å fjerne løvtrær for å åpne utsikten til elven og for å hindre trær i å vokse inn over dyrket mark. Statsforvalteren gav imidlertid ikke dispensasjon fra vannressursloven § 11 til å foreta slike inngrep i kantsonen, men skriver følgende i vedtaket: «Statsforvalteren mener det er riktig å skjømte kantsonen for å unngå at enkeltrær blir for store og ustabile, men vi minner om at det skal opprettholdes en sammenhengende kantsoner. Hvis enkeltrær blir fjernet skal de stammes høyt for å fremme rask gjenvekst. Trær med grener som henger ut over jordet kan beskjæres ved å kun fjerne greinene uten å fjerne hele stammen.»²

Tillatelsen til tiltak i elveløpet, er gitt med vilkår om at det i gjennomføringen i størst mulig grad skal unngås å skade kantvegetasjonen, at det skal opprettholdes en flersjiktet kantsoner og at det skal legges til rette for reetablering der kantvegetasjonen mangler.

NVE sendte Oslo kommune et varsel om overtredelsesgebyr i brev av 23.01.2026.³

Oslo kommunes merknader til varselet om overtredelsesgebyr

Oslo kommune har svart på varselet om overtredelsesgebyr i brev av 20.02.2026.⁴ Kommunen skriver at det ble foretatt hogst i strid med tillatelsen fra Statsforvalteren og beklager dette. Trær ble fjernet for å få tilkomst for anleggsmaskiner og for å hindre videre erosjonsskader. Videre ble trær som måtte fjernes, fjernet i sin helhet og ikke stammet høyt slik det ble satt krav om i tillatelsen fra Statsforvalteren.

3. NVEs vurdering

3.1. Rettsregler som er brutt

NVE mener at Oslo kommune har brutt vannressursloven⁵ § 11 første og tredje ledd. Bestemmelsen lyder:

«Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. Denne regelen gjelder likevel ikke for byggverk som står nødvendig sammenheng med vassdraget, eller hvor det trengs åpning for å sikre tilgang til vassdraget.»

² NVE referanse 202418665-1 vedlegg 12

³ NVE referanse 202418665-2

⁴ NVE referanse 202418665-3

⁵ Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) LOV-2000-11-24-82

Grunneieren, tiltakshavere og berørte fagmyndigheter, kan kreve at kommunen fastsetter bredden på beltet. Bredden kan også fastsettes i rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven.

Vassdragsmyndigheten kan i særlige tilfelle fritta for kravet i første ledd.»

3.2. Hjemmel og vilkår for overtredelsesgebyr

Hjemmelen for at NVE kan ilegge overtredelsesgebyr er vannressursloven⁶ § 60 a. Det følger av vannressursloven § 60 a første ledd bokstav a at:

«[v]assdragsmyndighetene kan ilegge overtredelsesgebyr etter reglene i forvaltningsloven § 44 til den som forsettlig eller uaktsomt overtrer [...] § 11 første ledd.»

NVE har fått delegert myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr.⁷ Det er opp til NVE å avgjøre om vi vil ilegge overtredelsesgebyr når de rettslige vilkårene er oppfylt.

3.3. Hvordan NVE vurderer de faktiske forholdene

Det følger av vannressursloven § 11 første ledd at: *«[l]angs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr. [...]»*

Bestemmelsen oppstiller en plikt for grunneier til å opprettholde eksisterende kantvegetasjon langs vassdrag med årssikker vannføring. Opprettholdelse av kantvegetasjon langs vassdrag er viktig for dyre- og plantelivet, som erosjonsstabilisering og som filter for avrenning fra landbruksaktivitet. NVE vurderer generelt hogst av kantvegetasjon som et alvorlig forhold.

NVE har i vurderingen av saken, lagt vekt på at kantvegetasjon langs vassdrag har en svært viktig økologisk funksjon. Kantvegetasjon langs vassdrag er viktig for dyre- og plantelivet, som erosjonsstabilisering og som filter for avrenning fra jordbruk, urbanisering mm. Kantsoner med trær med godt utviklet rotsystem er særlig viktige i kantsonen langs bekker for å holde på jorda og hindre erosjon ved flom. Kantsoner er leveområder for en rekke arter, og særlig viktige for vanntilknyttede arter. Dette er høy-produktive områder med betydelige tettheter av fugl, og viktige trekkveier for vilt.

Det er på det rene at hogsten langs Verkenselva har skjedd uten at det er innvilget dispensasjon fra vannressursloven § 11. Tvert imot skriver Statsforvalteren i tillatelsen 06.12.2021 at det ikke gis dispensasjon fra bestemmelsen til fjerning av kantvegetasjon.

I kommuneplanens arealdel for Asker kommune er det bestemmelser om ivaretagelse av vegetasjonsbelte langs vassdrag. Den økologiske tilstanden i vannforekomsten

⁶ Lov om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) LOV-2000-11-24-82

⁷ Vannressursloven § 60 a: FOR-2025-08-29-1756 Delegering av Energidepartementets myndighet etter vassdragsreguleringsloven, vannfallrettighetsloven og vannressursloven

Verkenselva (009-168-R) er klassifisert til moderat.⁸ Dette skyldes først og fremst diffus avrenning fra flere kilder, hvor avrenning fra landbruk gir de største bidragene. Målet i vannforvaltningsplanen er å forbedre tilstanden slik at den økologiske tilstanden i vassdraget blir god. For å komme dit må alle som påvirker vannkvaliteten samarbeide om miljøforbedrende tiltak.

Verkenselva er varig vernet i verneplan I som en del av det store nedbørfeltet Oslomarkvassdragene. Vernegrunnlaget er i første rekke nærheten til befolkningstette områder og friluftsliv.

Hele Verkenselva, fra Verkensvannet til Gjellumvannet, inngår i et område med naturtypen Viktig bekkedrag med svært viktig verdi.⁹ I Verkenselva er det registrert edelkreps som har status *sterk truet* på Norsk rødliste for arter 2021 (rødlisten).^{10 11} Ifølge Naturbasen skal det også være registrert ål i Verkenselva. Ål har status *kritisk truet* på Norsk Rødliste for arter 2021. Det er ellers registrert ørret, ørekyt og andemusling i elven, alle med status *livskraftig* på rødlisten.

Verkenselva har vært undersøkt for elvemusling flere ganger, i 2014 og 2022 - 2025, uten at arten ble påvist.^{10 11} Elvemusling finnes derimot lenger ned i vassdraget, i Åroselva som er nedstrøms Gjellumvannet. Elvemusling har status *sårbar* på rødlisten.

Den øvre delen av strekningen som er berørt av hogsten, er i et område med naturtypen Høystaude-edelløvskog med svært høy kvalitet.¹² Det er registrert flere truede arter i området, bl.a. alm og ask som begge har status *sterkt truet* på den norske rødlisten.

Kantvegetasjonen er sentral i biologiske prosesser langs et vassdrag. I rennende vann vil mye av næringsgrunnlaget for akvatiske organismer bestå av nedfall fra vegetasjonen som blader, kvister og insekter. Kantvegetasjonen er viktig for å redusere solinnstrålingen når denne er på det mest intense og bidrar til at temperaturen ikke når dødelig nivå for akvatiske organismer.

I tettsteder og jordbruksområder, slik som langs Verkenselva, er eksisterende skogsområder små og fragmenterte. Her tilbyr intakt kantvegetasjon langs elvestrenger viktige levesteder og vandringskorridorer for fugler og pattedyr. Kantvegetasjon er viktig for å hindre avrenning av næringsstoffer og forurensninger til Verkenselva og vassdraget nedstrøms som bl.a. omfatter Gjellumvannet (009-2477-L) og Åroselva (009-183-R) med henholdsvis svært dårlig og moderat økologisk tilstand.¹³ Åroselva har bestander av laks og sjøørret.

⁸ Vann-nett – Verkenselva 009-168-R

⁹ Naturbasen - Miljødirektoratet

¹⁰ Sandaas, K og Enerud, J. Elvemusling *Margaritifera margaritifera* i Verkenselva. Asker kommune 2014 og elvemuslingbasen

¹¹ Sandaas, K og Enerud, J. Undersøkelse av elvemusling og edelkreps i øvre deler av Verkens elva 2022. Asker kommune, Oslo og Viken fylker

¹² Naturbasen - Miljødirektoratet

¹³ Vann-nett – Gjellumvannet (009-2477-L) og Åroselva (009-183-R)

Vassdraget drenerer til Oslofjorden som er en svært belastet resipient. Alle kommuner og sektorer jobber sammen for å bedre tilstanden i Oslofjorden. NVEs oppfølging av saker som gjelder fjerning av kantvegetasjon er et ledd i dette viktige arbeidet.

NVE vurderer at det er dokumentert i saken at Oslo kommune har overtrådt vannressursloven § 11. Det objektive vilkåret for å ilegge overtredelsesgebyr er oppfylt.

3.4. NVEs vurdering av skyld

For at NVE skal kunne ilegge overtredelsesgebyr, må vi dokumentere at den ulovlige handlingen er utført forsettlig eller uaktsomt av en eller flere personer som handlet på vegne av foretaket. Vi kan ilegge overtredelsesgebyr selv om det ikke har vært mulig å finne ut nøyaktig hvilke personer som sto for overtredelsen.

I denne saken er det vår vurdering at det er utvist grov uaktsomhet av Oslo kommune.

I skyldvurderingen legger vi til grunn at begrepet uaktsomhet må forstås slik det kommer frem av straffeloven § 23.¹⁴ Utgangspunktet for aktsomhetsvurderingen er om den ansvarlige har handlet i strid med kravet til forsvarlig opptreden på et område. Uaktsomheten er grov når handlingen er svært klanderverdig og gir grunn til sterk bebreidelse. NVE legger til grunn at det på miljøområdet skal det legges til grunn en streng aktsomhetsnorm.¹⁵

Det er innvilget tillatelse av Statsforvalteren til tiltak i vassdraget, som skulle utføres ved å benytte gravemaskin. Bymiljøetaten skriver at: «På deler av strekningen hindret trær på sørsiden av elva gravemaskinen i å komme til for å gjennomføre tiltakene i elva. Bymiljøetaten hogget disse trærne, ettersom vi vurderte det som en nødvendig del av tiltaket.»¹⁶

NVE har forståelse for at det var behov for å komme til vassdraget for å gjennomføre tiltaket det var gitt tillatelse til. Likevel viser en oversikt over hogsten at det et stort område som er hugget. NVE mener at hogsten skulle vært gjennomført på en langt mer skånsom måte og at det er grovt uaktsomt av kommunen at kantvegetasjonen er fjernet eller skadet over en strekning på ca. 260 meter for å gjennomføre tiltaket det var gitt tillatelse til. Ut fra dette mener NVE at handlingen er gjort grovt uaktsomt. Kravet til subjektiv skyld er oppfylt.

3.5. Bruk av overtredelsesgebyr

NVE vurderer at det objektive og subjektive vilkåret for å kunne ilegge overtredelsesgebyr er oppfylt. Når de rettslige vilkårene er oppfylt, er det opp til NVEs skjønn om overtredelsesgebyr skal ilegges. Forvaltningsloven § 46 annet ledd angir hvilke momenter

¹⁴ Jf. Rt. 2012 s.1556: «Når det i en lov som gir hjemmel for ileggelse av administrativ sanksjon, fastsettes forsett som en av skyldformene, kreves sterke holdepunkter for å forstå uttrykket på annen måte enn i straffetaten.»

¹⁵ Jf. Rt. 2002 s. 1368

¹⁶ NVE referanse 202418665-3

som kan tillegges vekt i vurderingen av om et foretak skal ilegges overtredelsesgebyr, samt ved utmålingen av gebyret.

Ved utmålingen av gebyret, kan det legges vekt på sanksjonens preventive virkning, overtredelsens grovhet, fordeler som er eller kunne vært oppnådd ved lovbruddet, samt økonomiske evne og om det foreligger gjentakelse.

I denne saken har NVE lagt vekt på følgende ved vurderingen av om overtredelsesgebyr skal ilegges:

Sanksjonens preventive virkning

Det er nødvendig å reagere på bruddet da det har medført negative miljøkonsekvenser. Reaksjoner på brudd på bestemmelsene om kantvegetasjon i vannressursloven § 11 kan ha en betydelig individuell- og allmennpreventiv virkning, som reduserer sannsynligheten for tilsvarende brudd fra samme eller andre aktører senere. Høyesterett har i flere saker uttalt at i saker om miljøkriminalitet må det av allmennpreventive grunner reageres strengt.¹⁷

Overtredelsens grovhet

NVE mener at handlingen er en grov overtredelse, med betydelig omfang og negative virkninger. Verkenselva er varig vernet i verneplan 1. Vassdrag som er vernet mot kraftutbygging må behandles med varsomhet når det gjelder andre typer inngrep.¹⁸ Hogst av kantvegetasjon kan skade verneverdiene i et vassdrag.

Deler av hogsten har skjedd i et område med naturtypen Høystaude-edelløvsskog med svært høy status. Videre har hogsten skjedd langs en elv som er levested for flere truede arter.

Statsforvalteren skriver i tillatelsen av 06.12.2021 til fysiske tiltak i elven, at det ikke gis dispensasjon etter vannressursloven § 11 for inngrep i kantsonen. Statsforvalteren skriver at det kan være riktig å skjytte kantsonen for å unngå at enkeltrær blir for store og ustabile, men minner om at det skal opprettholdes en sammenhengende kantsone. Statsforvalteren skriver videre at hvis det er behov for å fjerne enkeltrær skal dette skje ved at de stammes høyt for å fremme rask gjenvekst. Dette er ikke gjort.

Oslo kommune har erkjent at hogsten av kantvegetasjon ble foretatt i strid med tillatelsen fra Statsforvalteren.

Kunne overtredes ved ulike tiltak ha forebygget overtredelsen

NVE mener at Oslo kommune ved å sette seg godt inn i vilkårene som Statsforvalteren satte i tillatelsen til tiltak i Verkenselva og ved å følge opp anleggsarbeidet og utførende entreprenør, kunne ha forebygget overtredelsen.

¹⁷ Se f.eks. HR-2020-1353-A og Rt-2011-631.

¹⁸ Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag

Er overtredelsen begått for å fremme overtreders interesser

Det er ikke dokumentert at overtredelsen er begått for å fremme kommunens interesser, og momentet er derfor ikke vektlagt.

Har overtrederen hatt eller kunne oppnådd noen fordel ved overtredelsen

Det er ikke dokumentert av Oslo kommune har hatt noen fordeler av overtredelsen, og momentet er derfor ikke vektlagt.

Foreligger det gjentakelse

Gjentakelse foreligger når foretaket tidligere har overtrådt samme paragraf i lov/forskrift og NVE tidligere har truffet vedtak om overtredelsesgebyr eller anmeldt forholdet.

NVE er ikke kjent med at det foreligger slik gjentakelse fra kommunens side.

Overtreders økonomiske evne

Når det gjelder kommunens økonomiske stilling, er det ikke anført at det foreligger dårlig økonomi. NVE anser den økonomiske stillingen til Oslo kommune for å være god.

Samlet vurdering

På bakgrunn av vurderingene ovenfor ilegger NVE Oslo kommune et overtredelsesgebyr.

3.6. Overtredelsesgebyrets størrelse

NVE har ved utmåling av gebyret lagt særlig vekt på overtredelsens omfang og virkning, overtreders skyld og sanksjonens preventive virkning.

NVE mener at handlingen er en grov overtredelse, med betydelig omfang og negative virkninger. Verkenselva er varig vernet i verneplan 1. Hogsten er foretatt i et område med en naturtype som har svært høy status og langs en elv som er levested for flere truede arter.

Kunnskap om naturverdiene i Verkenselva er lett tilgjengelig i offentlige databaser, bl.a. Naturbase og Artsdatabanken. Oslo kommune var i tillegg gjort kjent med verdiene i Verkenselva i tillatelsen fra Statsforvalteren til tiltak i Verkenselva. At Verkenselva inngår som en del av det store vernede nedbørfeltet *Oslomarkavassdragene*, burde også være godt kjent for kommunen.

NVE har i vurderingen lagt vekt på at ilagt overtredelsesgebyr skal ha tilstrekkelige preventive virkning og være følbare, samtidig som den ikke skal være urimelig eller uforholdsmessig.

Etter en helhetsvurdering fastsetter NVE overtredelsesgebyret skjønnsmessig til 400 000 kroner.

4. Om betaling av overtredelsesgebyr

Faktura blir tilsendt. Innbetalt overtredelsesgebyr tilfaller statskassen.

Overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg etter tvangsfullbyrdelsesloven¹⁹ § 7-2 bokstav d.

5. Klageadgang

Vedtaket kan påklages.

Se orientering om rett til å klage på siste side.

Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Kristian Markegård
direktør

Mari Hegg Gundersen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Oslo kommune

Kopimottakerliste:

OSLO KOMMUNE BYMILJØETATEN

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

¹⁹ Lov om tvangsfullbyrdelse (tvangsfullbyrdelsesloven) LOV-1992-06-26-86

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på.• Skrive hvilket resultat du ønsker.• Opplyse om du klager innenfor fristen.• Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.
Du kan anmode om utsatt iverksettelse av vedtaket	Du kan anmode om at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Klage på vedtak om samtykke til ekspropriasjon har utsettende virkning, med mindre det er truffet vedtak om noe annet.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32, 36 og 42.